

Rapport

Licht dalende steun voor boerenprotesten

Opinieonderzoek in opdracht van NOS

Opinieonderzoek stikstof

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2020/119

Datum

juli 2022

Opdrachtgever

NOS

Auteurs

Asher van der Schelde

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Belangrijkste bevindingen	4
2	Zorgen over stikstof	9
2.1	Zorgen stabiel	9
3	Steun voor boerenprotesten	10
3.1	Lichte afname in steun voor boerenprotesten	10
3.2	Steun neemt vooral af in links-progressieve hoek	11
3.3	Stedelingen nog kritischer dan in juni	13
3.4	Zeven op tien hebben wel begrip voor boeren	14
3.5	Een op drie vindt dat politie minder hard ingrijpt dan normaal	14
4	Mogelijke oplossingsrichtingen	15
4.1	Grote verdeeldheid over oplossing	15
4.2	“Tijd om knopen door te hakken”, aldus voorstanders stikstofplan	17
4.3	Tegenstanders: “verdeel de rekening”	18
4.4	Weinig vertrouwen in overleg onder bemiddeling van Remkes	19
5	Demonstratievormen	20
5.1	Meerderheid keurt blokkeeracties af	20
5.2	Een op drie Nederlanders die protesten steun staat ook achter blokkades	21
6	Kennis	22
6.1	Nederlander schat goed in hoeveel stikstof van landbouw komt	22
6.2	Maar denkt (onterecht) dat de industrie nog meer uitstoot	23
6.3	Hoe groter impact landbouw wordt geacht, hoe groter de zorgen	23
7	Onderzoeksverantwoording	24

1 Belangrijkste bevindingen

Vanaf het begin van de zomer is stikstof een heet hangijzer in de Nederlandse politiek. Sinds het kabinet op 10 juni aankondigde dat de stikstofuitstoot met 70 procent moet worden verlaagd in veel delen van Nederland protesteren boeren tegen deze plannen. Als de plannen doorgang vinden zullen velen van hen immers hun veestapel moeten verkleinen of moeten stoppen met hun bedrijf.

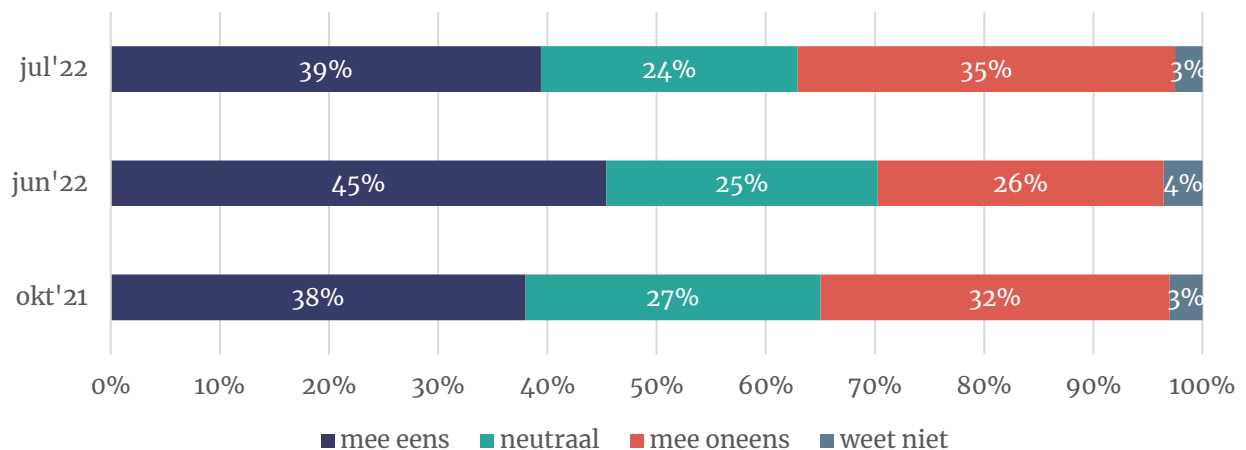
Op 22 juni publiceerden wij een [opinieonderzoek](#) over deze problematiek in opdracht van Dagblad Trouw. Uit dit onderzoek bleek dat Nederlanders zich zorgen maakten om de uitstoot van stikstof en de gevolgen hiervan voor de natuur. Desalniettemin zei bijna de helft (45%) achter de boerenprotesten te staan. Zij vonden veelal dat de rekening te eenzijdig bij de boeren werd gelegd.

In dit onderzoek, in opdracht van NOS, onderzoeken wij hoe de publieke opinie zich sindsdien heeft ontwikkeld. Als er ook een vergelijking met oktober 2021 wordt gemaakt is dat op basis van eerdere meting in opdracht van de [Volkskrant](#).

Steun voor boerenprotesten neemt licht af

In juni gaf 45 procent van de Nederlanders aan achter de boerenprotesten te staan. Inmiddels is dat percentage gedaald naar 39 procent. De groep die zegt er *niet* achter te staan is inmiddels bijna even groot (35 procent)

Figuur 1.1: Ik sta volledig achter de boerenprotesten tegen de stikstofmaatregelen

Steun voor de protesten lijkt verder te polariseren naar politieke voorkeur en mate van stedelijkheid. Links-progressieve kiezers en stedelingen waren ook tijdens de voorgaande metingen al kritischer op de protesten. Nu zien we dat de steun onder deze groep nog verder is afgenomen (zie paragraaf 3.2 en 3.3).

Zeven op tien hebben begrip voor onvrede

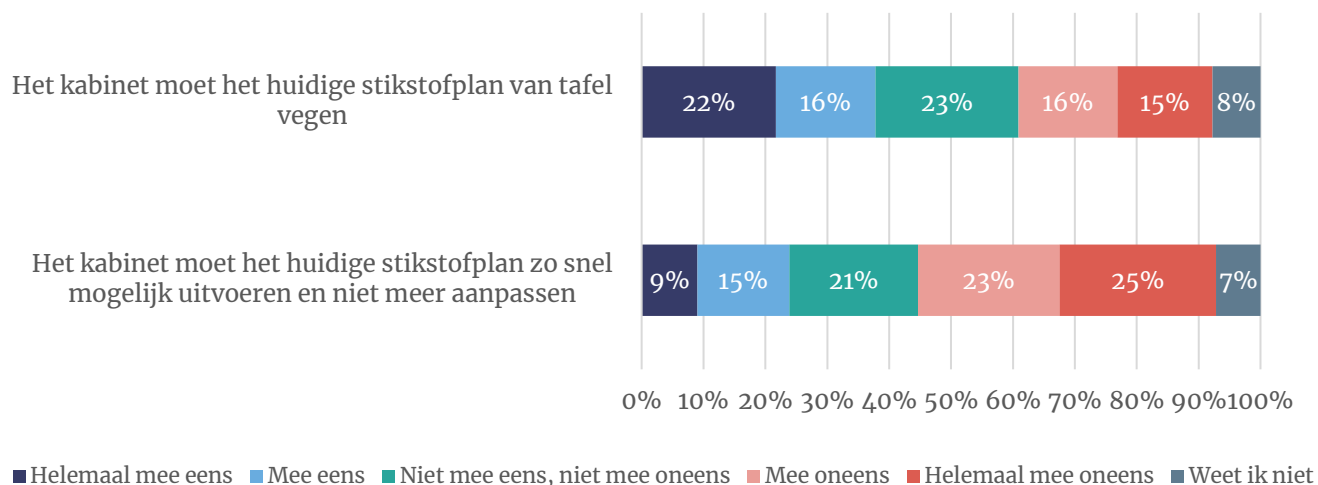
Dat de meerderheid van de Nederlanders niet achter de protesten staat betekent niet dat er geen begrip is voor de onvrede vanuit de landbouwsector. Zeven op tien (71%) zeggen hier wel begrip voor te hebben. Van de Nederlanders met begrip voor de onvrede staat 54 procent achter de protesten, terwijl 21 procent van deze groep er niet achter staat.

Oplossing lijkt ver weg

Nederlanders zijn bepaald niet eensgezind over de richting die het kabinet moet inslaan met betrekking tot de stikstofproblematiek. Bijna vier op tien (38%) vinden dat het kabinet het huidige stikstofplan van Minister Van der Wal van tafel moet, 31 procent vindt van niet.

Slechts een kwart (24%) is van mening dat het huidige plan zonder aanpassingen moet worden uitgevoerd. Dit percentage is niet gewijzigd ten opzichte van juni.

Figuur 1.2: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

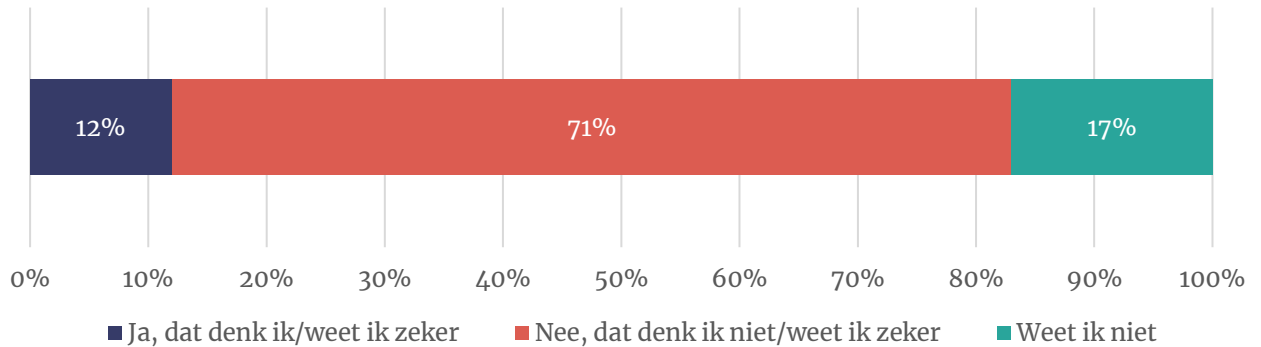

Weinig vertrouwen in bemiddelingspoging Remkes

Oud-minister Johan Remkes (VVD) is door het kabinet aangesteld om te bemiddelen tussen de overheid en de landbouwsector. Nederlanders hebben weinig hoop in een goede afloop van de onderhandelingen. Een procent zegt zeker te weten dat de partijen tot een overeenstemming gaan komen, terwijl elf procent dit denkt.

De helft (50%) denkt dat dit niet zal lukken terwijl 21 procent dit zeker zegt te weten.

Figuur 1.3: Het kabinet heeft Johan Remkes naar voren geschoven om te bemiddelen tussen de Nederlandse overheid en de landbouwsector. Denkt u dat beide partijen tot een overeenstemming zullen komen?

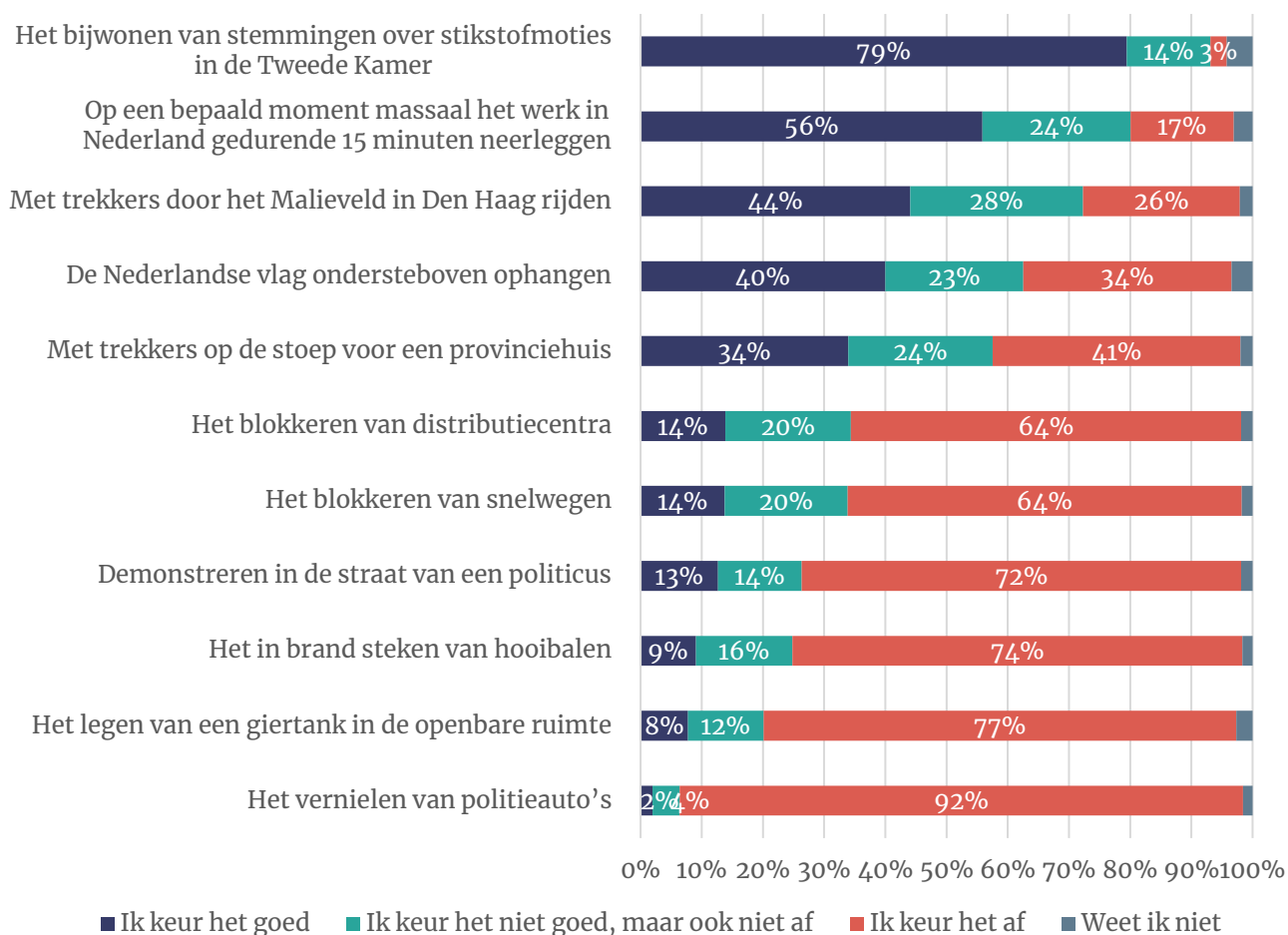
Meerderheid keurt blokkeeracties af

Veel demonstratievormen die een deel van de boeren de afgelopen weken hebben gebruikt, worden afgekeurd door de Nederlandse bevolking. De meerderheid keurt het goed dat boeren de stemmingen over stikstofmoties in de Tweede Kamer bijwoonden en dat vorige week vrijdag het werk voor 15 minuten werd stilgelegd.

De onderste zes vormen (blokkeren distributiecentra/snelwegen, demonstreren in straat politicus, hooibalen in brand steken, giertank legen, politieauto's vernielen) worden door de meesten afgekeurd.

De drie vormen daar tussenin (met trekkers voor het Malieveld, Nederlandse vlag ondersteboven, met trekkers op stoep voor het provinciehuis) leiden tot meer verdeeldheid.

Figuur 1.4: Hieronder staan een aantal protestacties die de afgelopen weken hebben plaatsgevonden of zijn voorgesteld. Kunt u aangeven van elke actie in hoeverre u dit goedkeurt of afkeurt?

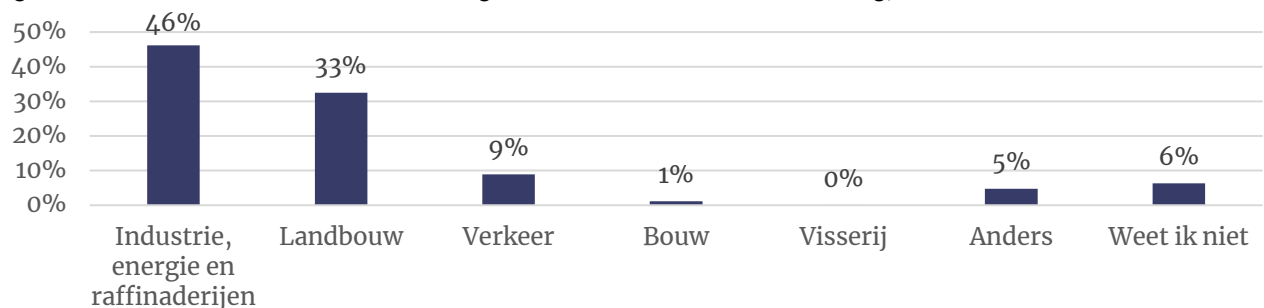
Bijdrage landbouw aan stikstofneerslag goed ingeschat, bijdrage industrie overschat

In Nederland is 45 procent van de stikstof die neerslaat afkomstig uit de landbouw.¹

Nederlanders zijn hier redelijk van op de hoogte. Als wij hen vragen een schatting te maken is het gemiddelde antwoord 40,6 procent. Ook de modus, het meest gekozen antwoord, is 40 procent. Doorgaans onderschatten Nederlanders de bijdrage van landbouw dus een klein beetje, maar zijn ze in grote lijnen redelijk op de hoogte.

De landbouwsector zorgt veruit voor de meeste stikstofneerslag. Meer mensen (46%) wijzen de industrie echter aan als grootvervuiler. Een op drie weet dat de meeste neerslag uit de landbouwsector komt. De meesten die 'anders' zeggen wijzen voornamelijk naar het buitenland. De bijdrage van de Nederlandse landbouw is echter groter.

Figuur 1.5: Welke sector in Nederland zorgt voor de meeste stikstofneerslag, denkt u?

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 15 tot maandag 18 juli. In totaal werkten 2.171 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Iedere vraag is beantwoord door de gehele steekproef.

Het grootste deel van de steekproef (n=1.953) is afkomstig het I&O Research Panel, 218 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

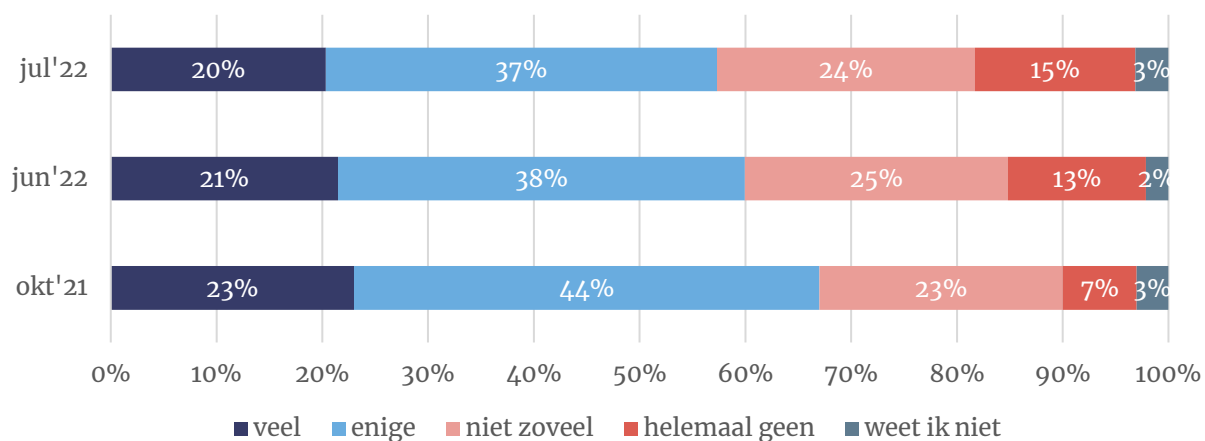
¹ <https://www.rivm.nl/stikstof>

2 Zorgen over stikstof

2.1 Zorgen stabiel

De ruime meerderheid (57%) van de Nederlanders maakt zich nog altijd zorgen om de uitstoot van stikstof en de impact daarvan op het milieu. Ten opzichte van juni is de omvang van deze groep niet veranderd. Wel zijn de zorgen afgenomen t.o.v. oktober 2021.

Figuur 2.1: In hoeverre maakt u zich zorgen over de uitstoot van stikstof en de impact daarvan op het milieu?

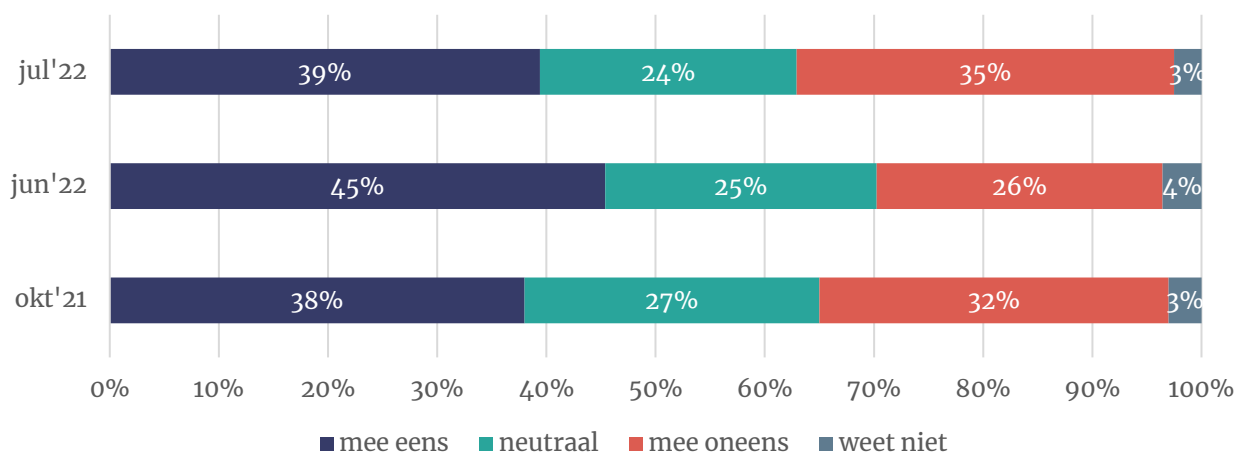

3 Steun voor boerenprotesten

3.1 Lichte afname in steun voor boerenprotesten

In juni gaf 45 procent van de Nederlanders aan achter de boerenprotesten te staan. Inmiddels is dat percentage gedaald naar 39 procent. De groep die zegt er *niet* achter te staan is inmiddels bijna even groot (35 procent)

Figuur 3.1a: Ik sta volledig achter de boerenprotesten tegen de stikstofmaatregelen

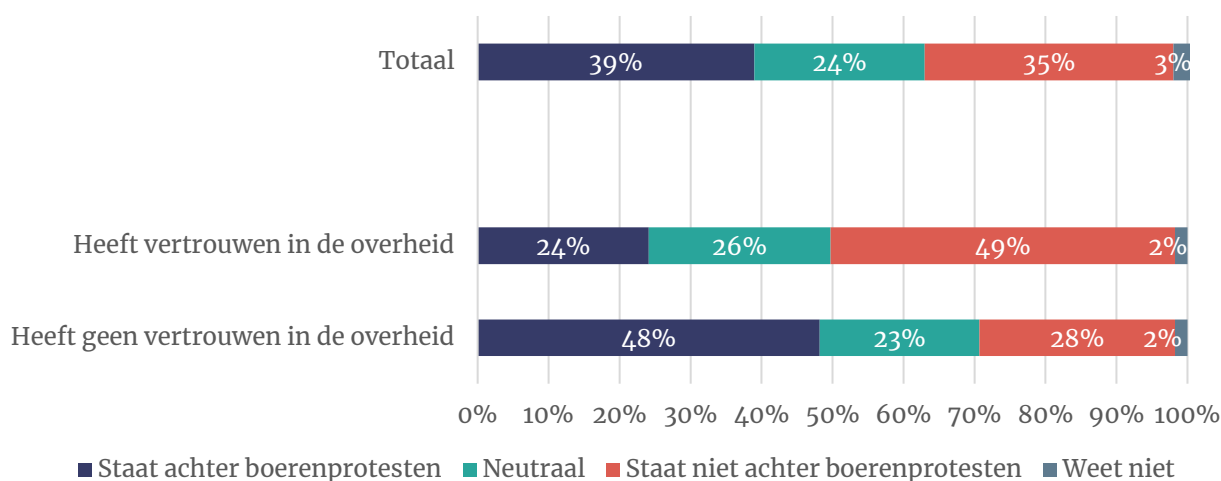

Sterke samenhang met mate van vertrouwen in de overheid

Nederlanders die zeggen niet zoveel of helemaal geen vertrouwen te hebben in de overheid staan vaker achter de protesten (48% staat achter de protesten) dan Nederlanders met vertrouwen in de overheid (24% staat er achter).

Van de Nederlanders die “helemaal geen vertrouwen” hebben in de overheid staat zelfs 69 procent achter de protesten. Twaalf procent van deze groep staat er niet achter.

Figuur 3.1b: Ik sta volledig achter de boerenprotesten tegen de stikstofmaatregelen (naar mate van vertrouwen in overheid) Heel veel en tamelijk veel vertrouwen in de overheid samengevoegd als heeft vertrouwen, niet zoveel en helemaal geen vertrouwen samengevoegd als heeft geen vertrouwen.

3.2 Steun neemt vooral af in links-progressieve hoek

Als we inzoomen op steun naar politieke voorkeur wordt duidelijk dat de boeren nog altijd op veel steun kunnen rekenen onder rechts-conservatieve kiezers. Een kanttekening hierbij is dat de steun onder JA21-kiezers hard is gedaald van 72 naar 54 procent.

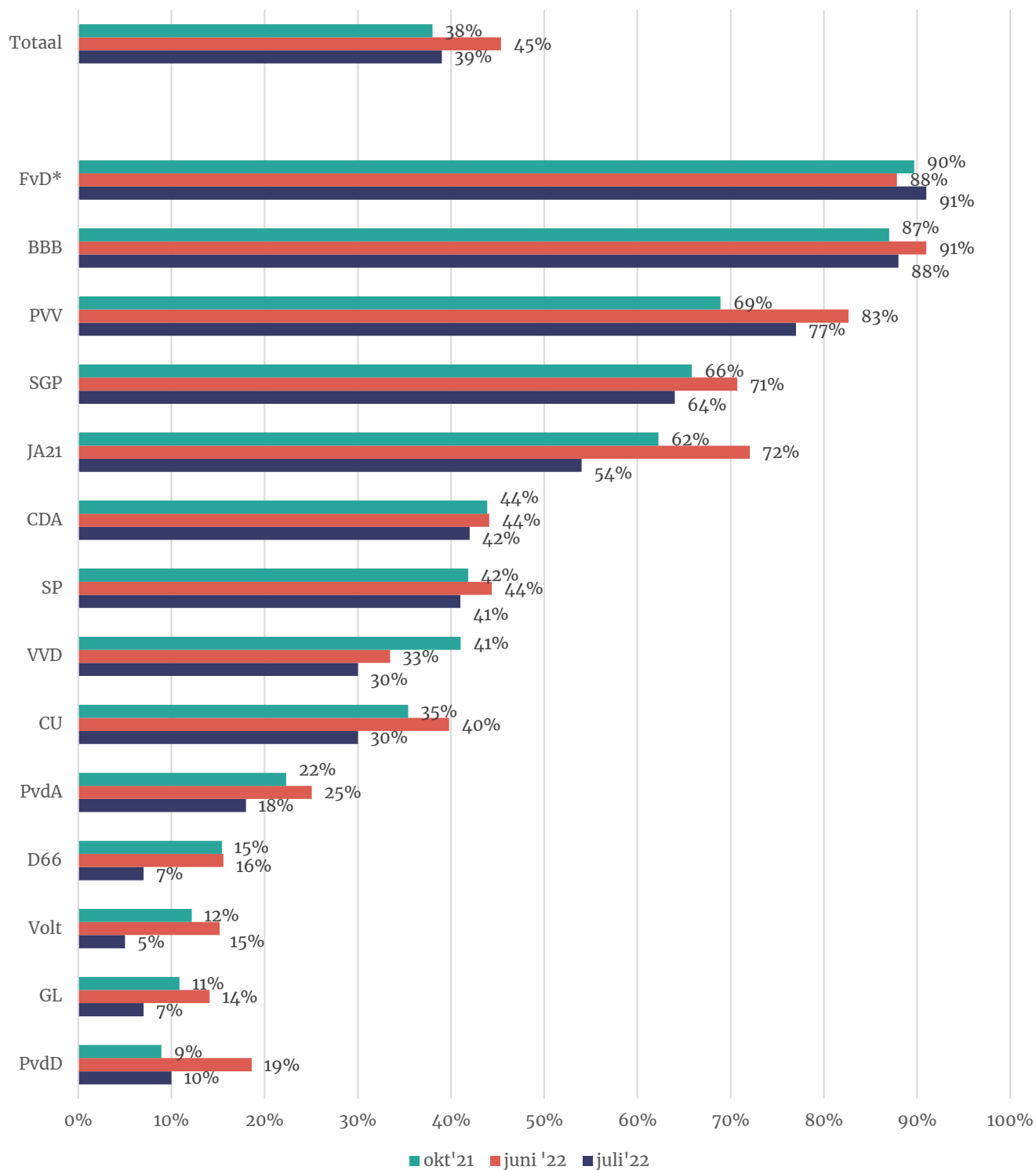
VVD- en CDA-kiezers blijven erg verdeeld over de materie. Van de kiezers die nu CDA zouden stemmen staat 42 procent achter de protesten terwijl 24 procent er niet achter staat. Onder VVD-kiezers is de verhouding inmiddels 30 procent (staat achter de boeren) tegenover 41 procent. De meerderheid (54%) van de kiezers die in 2021 nog op CDA stemden bij de landelijke verkiezingen staat nu achter de boeren, net als 35 procent van de VVD-kiezers van toentertijd. Hiervoor zijn twee mogelijke verklaringen: een deel van de kiezers met sympathie voor het boerenstandpunt hebben VVD en CDA inmiddels verlaten, of kiezers van VVD en CDA zijn zelf van mening veranderd over het onderwerp.

De steun onder links-progressieve partijen is nog verder gedaald ten opzichte van de meting in juni.

Figuur 3.2: Ik sta volledig achter de boerenprotesten tegen de stikstofmaatregelen (naar partijvoorkeur juli 2022)

Laten zien: % (helemaal) mee eens.²

² Percentage voor FvD is indicatief vanwege het beperkte aantal waarnemingen (n=26)

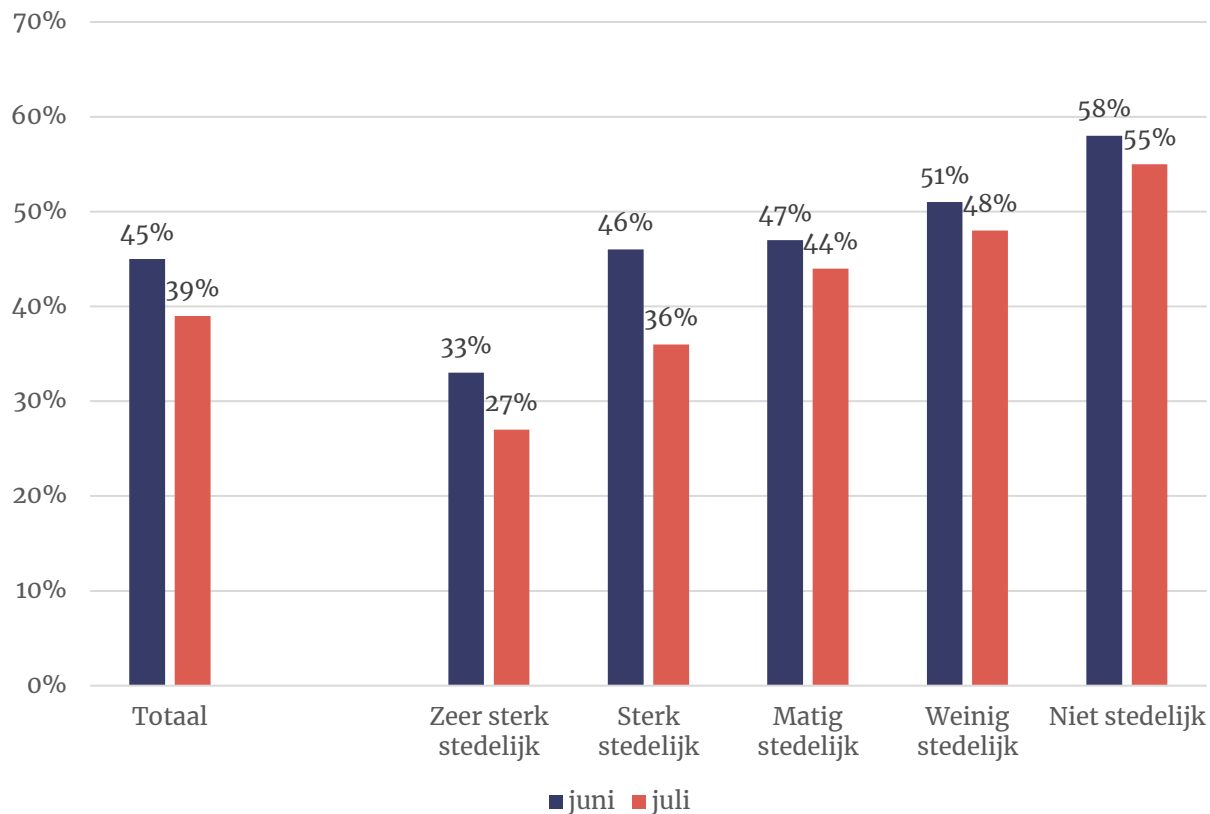

3.3 Stedelingen nog kritischer dan in juni

In (zeer) sterk stedelijke gebieden neemt de steun voor de boerenprotesten significant af, terwijl de steun in de meer landelijke gebieden stabiel is.

Figuur 3.3: Ik sta volledig achter de boerenprotesten tegen de stikstofmaatregelen

Laten zien: % (helemaal) mee eens.

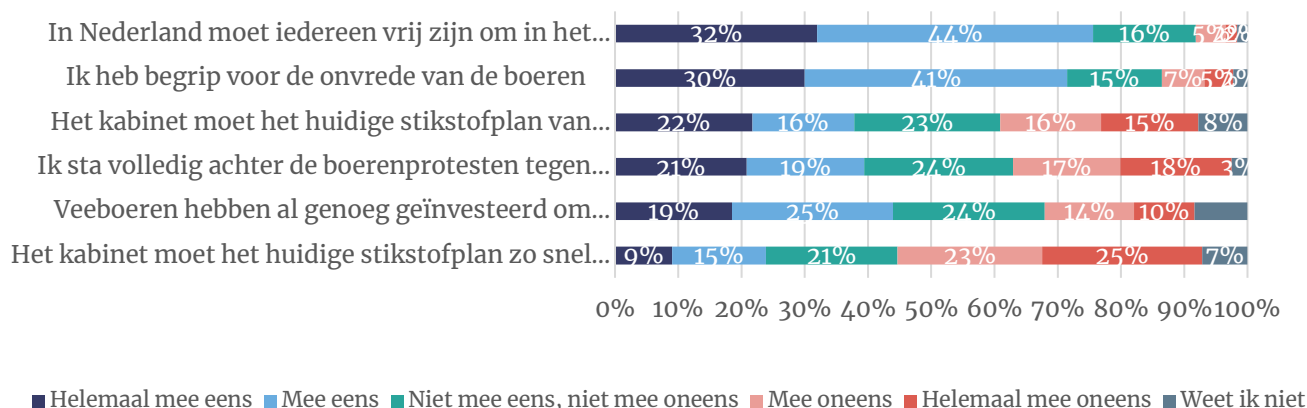

3.4 Zeven op tien hebben wel begrip voor boeren

Uit de vorige paragraaf bleek dat de steun voor de boeren licht is afgenomen t.o.v. vorige maand. Wel is het zo dat zeven op tien Nederlanders begrip hebben voor de onvrede van de boeren. Die twee zaken overlappen dus niet altijd. Van de Nederlanders met begrip voor de onvrede staat 54 procent achter de protesten, terwijl 21 procent van deze groep er niet achter zegt te staan.

Net als vorige maand vinden ruim vier op tien (44%) Nederlanders dat veeboeren al genoeg geïnvesteerd om tegemoet te komen aan klimaat- en stikstofeisen van de overheid.

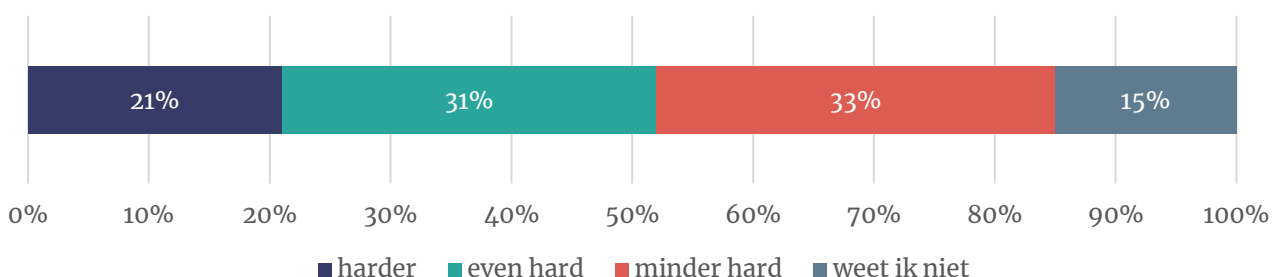
Figuur 3.4: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

3.5 Een op drie vindt dat politie minder hard ingrijpt dan normaal

De protesten hebben de afgelopen weken meerdere malen geleid tot ingrepen van de politie. Een op vijf (21%) is van mening dat de politie harder optreedt bij deze protesten dan bij andere protesten. Een derde (33%) vindt juist van niet.

Figuur 3.5: Als u het ingrijpen van de politie bij de boerenprotesten vergelijkt met eerdere protesten van andere actiegroepen, heeft u dan het idee dat de politie harder of minder hard ingrijpt bij de boerenprotesten?

4 Mogelijke oplossingsrichtingen

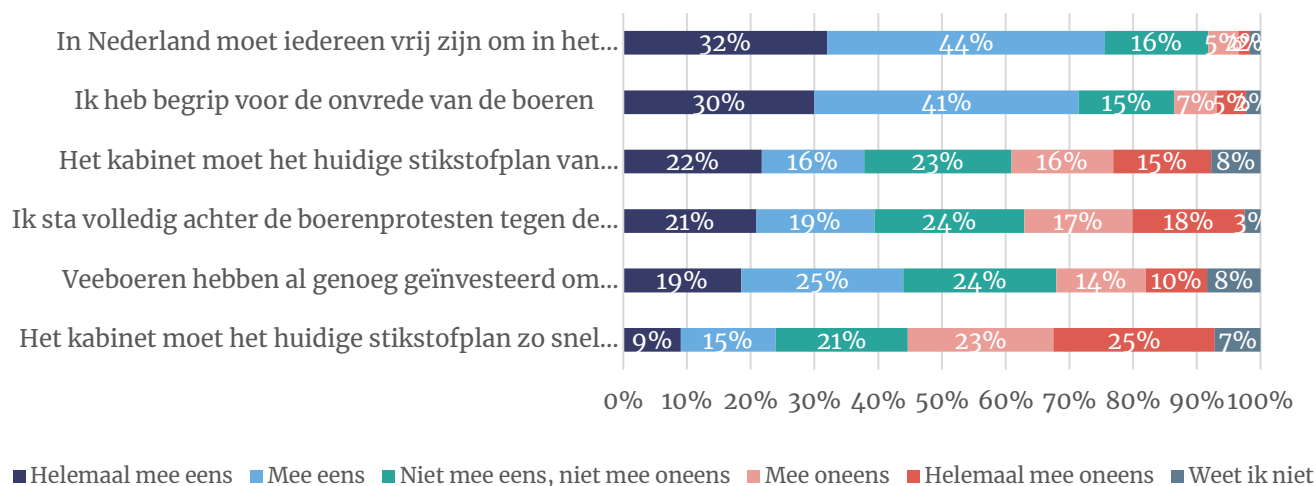
4.1 Grote verdeeldheid over oplossing

Nederlanders zijn bepaald niet eensgezind over de richting die het kabinet moet inslaan met betrekking tot de stikstofproblematiek. Bijna vier op tien (38%) vinden dat het kabinet het huidige stikstofplan van Minister Van der Wal van tafel moet, 31 procent vindt van niet.

Slechts een kwart (24%) is van mening dat het huidige plan zonder aanpassingen moet worden uitgevoerd. Dit percentage is niet gewijzigd ten opzichte van juni.

Velen hebben geen duidelijke mening over de weg die het kabinet moet inslaan. Op beide stellingen antwoorden circa drie op tien “niet mee eens, niet mee oneens” of “weet ik niet”.

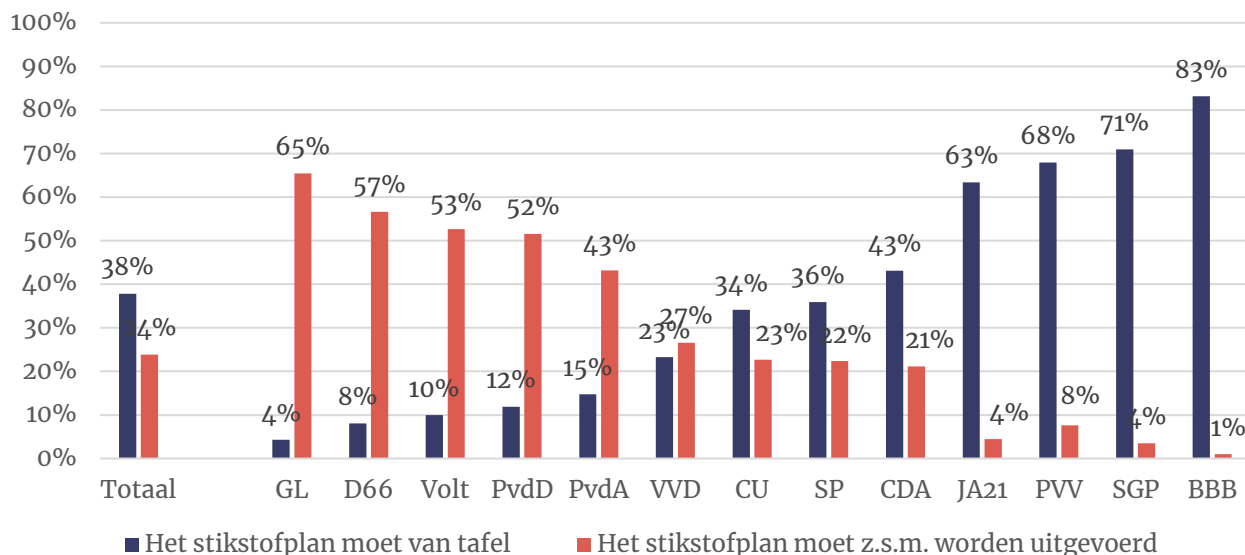
Figuur 4.1: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen?

Naar politieke voorkeur

Houdingen t.o.v. de stikstofproblematiek hangen sterk samen met politieke voorkeur. In de rechts-conservatieve hoek (hier van JA21 tot BBB) vindt men doorgaans dat het stikstofplan van tafel moet, terwijl links-progressieven vinden dat het plan van Van der Wal zo snel mogelijk moet worden doorgevoerd.

Figuur 4.1: Het kabinet moet het huidige stikstofplan van tafel vegen/ Het kabinet moet het huidige stikstofplan zo snel mogelijk uitvoeren en niet meer aanpassen

4.2 “Tijd om knopen door te hakken”, aldus voorstanders stikstofplan

Nederlanders die vinden dat het huidige stikstofplan zo snel mogelijk moet worden uitgevoerd vroegen wij waarom zij deze mening zijn toegedaan. De volgende argumentatielijnen komen daarbij vaak langs:

- Nu tijd voor actie
- Natuur lijdt onder stikstof
- Teveel vee in Nederland
- Rechter heeft dit bepaald

“Als we dat niet doen, dat is het over een aantal jaar te laat.”

“De tijd is gekomen dat men moet doen, geen uitstel of eindeloos lange discussies. Daar is geen tijd meer voor.”

“Het milieu gaat ons in de toekomst nog veel meer kosten als we nu niet ingrijpen.”

“Anders is het te laat en heeft het te weinig of geen effect.”

“De schade aan de natuur is al veel te groot.”

“Goed voor de bio diversiteit en er moeten snel nieuwe woningen kunnen worden gebouwd.”

“De grenzen van de intensieve veehouderij zijn in Nederland al lang overschreden. We moeten terug binnen de ecologische grenzen keren, en de intensieve veehouderij in Nederland flink verlagen. Boeren stimuleren om biologisch kringlooplandbouw te gaan doen.”

“Er ligt een uitspraak van de hoogste rechter. Het boerenland is hartstikke dood. De biodiversiteit holt achteruit. Biodiversiteit is wezenlijk voor een aangepast leven voor mens en dier. Dit is 20 jaar bekend, alleen de boeren bezitten de macht van de trekker. Regering moet niet blijven luisteren naar de boeren. De boeren moeten naar de wetenschap en daarmee regering luisteren.”

“Omdat de rechter dat bepaald heeft en de regering hoort te bepalen wat er gebeurt en niet een stel opstandige boeren en raddraaiers.”

4.3 Tegenstanders: “verdeel de rekening”

Nederlanders die *niet* vinden dat het huidige stikstofplan zo snel mogelijk moet worden uitgevoerd vroegen wij ook waarom zij dat vinden. En wat het kabinet anders zou moeten doen. De volgende argumentatielijnen komen daarbij vaak langs:

- Rekening ligt te eenzijdig bij de boeren; kijken naar andere sectoren
- Boeren zijn te belangrijk voor Nederland
- Meer overleg met landbouwsector
- Berekeningen kloppen niet; moet opnieuw
- Er is geen stikstofprobleem; er hoeft niets te worden gedaan

“Alles wordt nu zoveel mogelijk bij de boeren gelegd, terwijl grote bedrijven hier ook aan mee kunnen dragen. Daarnaast vind ik het een goed idee om de rijsnelheden aan te passen op de wegen. Laat het minder om winst en macht draaien.”

“Beter kijken naar de alternatieven die er zijn en die ook een kans geven, meer tijd nemen om dit probleem op te lossen.”

“Boeren zijn noodzakelijk. het is onredelijk om alleen naar boeren te kijken in het stikstof vraagstuk. depositie in NL van producten die de grens overgaan betekent dat er nooit een integrale oplossing voor is als het buitenland niet meegenomen wordt in de berekeningen.”

“De landbouw en veeteelt zijn enorm belangrijk voor Nederland, voor export en verdienmodel van Nederland, voor de voedselvoorziening en als traditie, handen af van onze boeren.”

“In overleg met de boeren e.e.a. versoepelen. En de boeren duidelijk maken wat voor hen wel oplossingen kunnen zijn om toch -op kleine schaal misschien- te kunnen blijven boeren. En er zijn vast wel boeren die wel willen stoppen en uitgekocht willen worden. Zet daar op in.”

“De metingen anders uitvoeren. Ook voor de luchthavens in ons land, wij wonen in een gebied met een luchthaven en "men" zegt dat we er geen last van hebben terwijl de werkelijkheid heel anders is.”

“Neutrale onderzoeken doen.”

“Er is geen stikstof probleem, een of andere idioot heeft een leugen op papier gezet.”

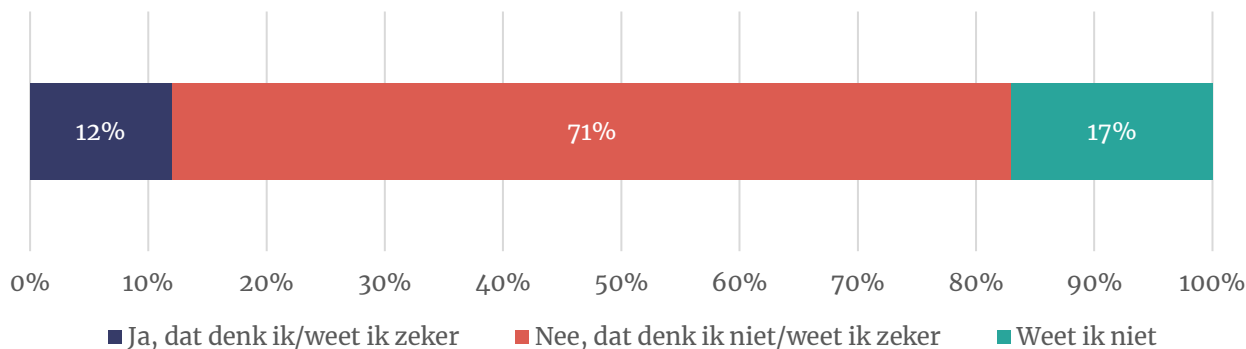

4.4 Weinig vertrouwen in overleg onder bemiddeling van Remkes

Oud-minister Johan Remkes (VVD) is door het kabinet aangesteld om te bemiddelen tussen de overheid en de landbouwsector. Nederlanders hebben weinig hoop in een goede afloop van de onderhandelingen. Een procent zegt zeker te weten dat de partijen tot een overeenstemming gaan komen, terwijl elf procent dit denkt.

De helft (50%) denkt dat dit niet zal lukken terwijl 21 procent dit zeker zegt te weten.

Figuur 4.2: Het kabinet heeft Johan Remkes naar voren geschoven om te bemiddelen tussen de Nederlandse overheid en de landbouwsector. Denkt u dat beide partijen tot een overeenstemming zullen komen?

5 Demonstratievormen

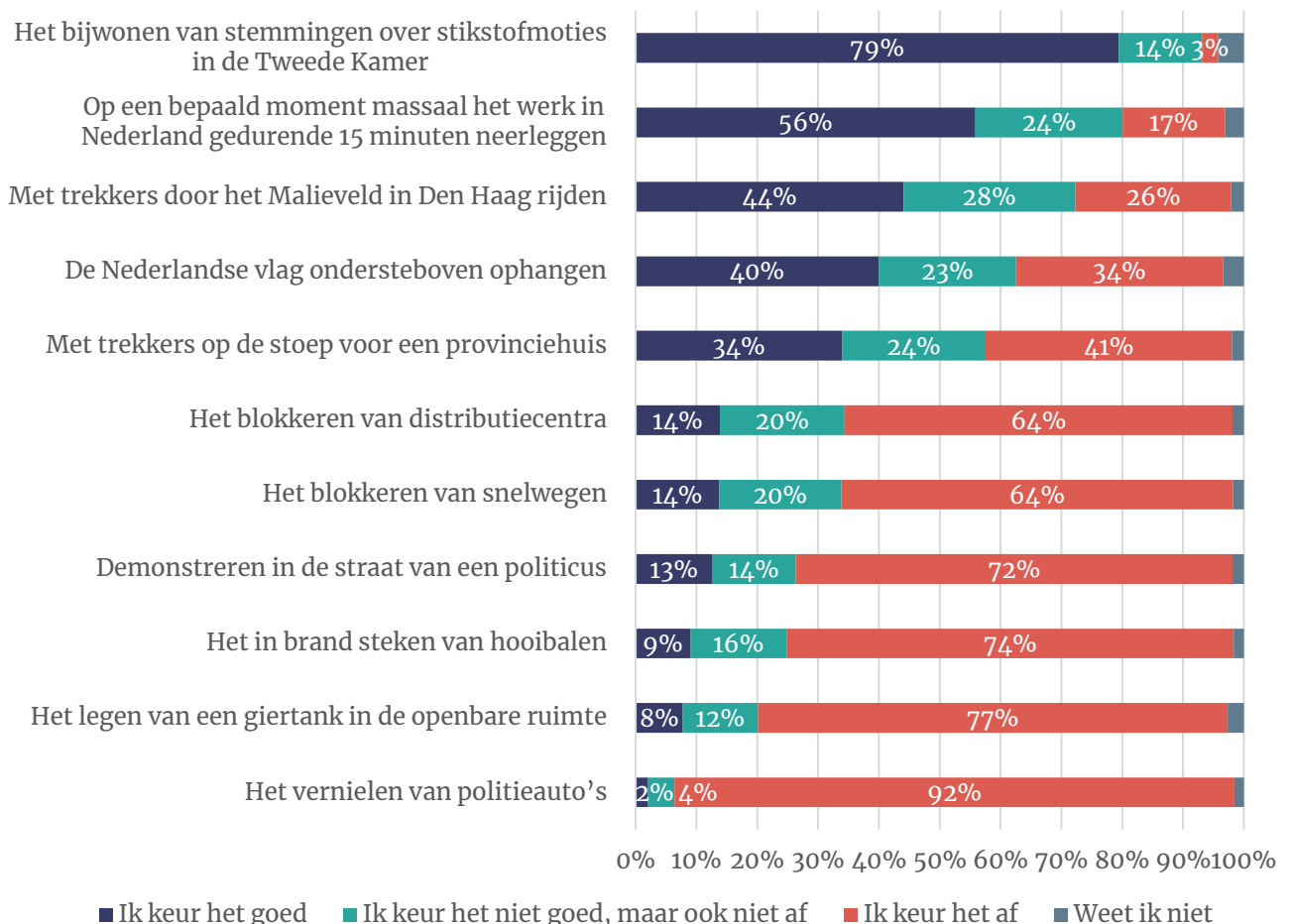
5.1 Meerderheid keurt blokkeeracties af

Veel demonstratievormen die een deel van de boeren de afgelopen weken hebben gebruikt worden afgekeurd door de Nederlandse bevolking. De meerderheid keurt het goed dat boeren de stemmingen over stikstofmoties in de Tweede Kamer bijwoonden en dat vorige week vrijdag het werk voor 15 minuten werd stilgelegd.

De onderste zes vormen (blokkeren distributiecentra/snelwegen, demonstreren in straat politicus, hooibalen in brand steken, giertank legen, politieauto's vernielen) worden door de meesten afgekeurd.

De drie vormen daar tussenin (met trekkers door het Malieveld, Nederlandse vlag ondersteboven, met trekkers op stoep voor het provinciehuis) leiden tot meer verdeeldheid.

Figuur 5.1: Hieronder staan een aantal protestacties die de afgelopen weken hebben plaatsgevonden of zijn voorgesteld. Kunt u aangeven van elke actie in hoeverre u dit goedkeurt of afkeurt?

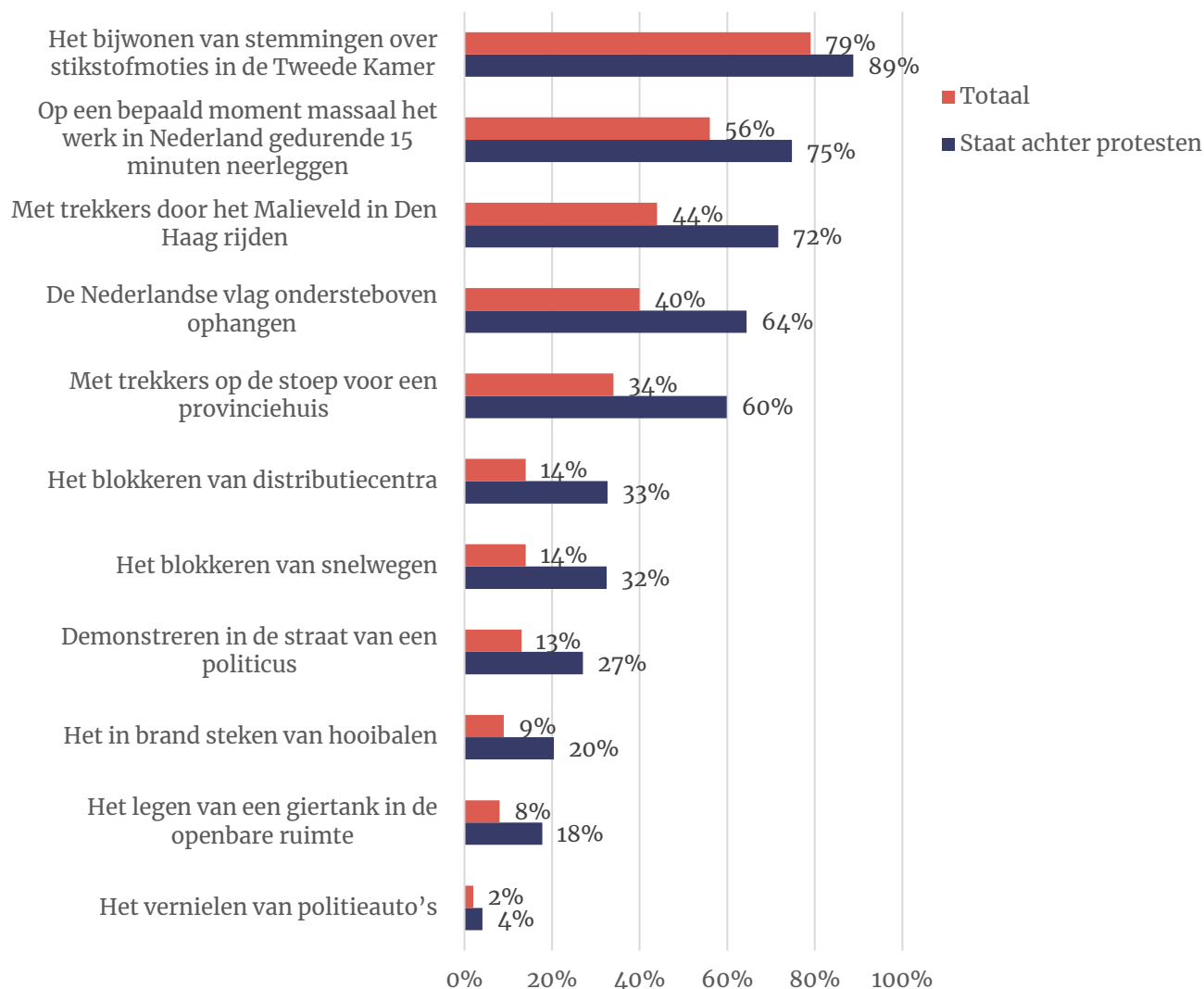

5.2 Een op drie Nederlanders die protesten steun staat ook achter blokkades

Uiteraard worden de demonstratievormen vaker goedgekeurd door Nederlanders die achter de protesten staan. Toch zien we o.a. dat het blokkeren van snelwegen en distributiecentra ook onder deze groep door slechts een derde wordt goedgekeurd.

Figuur 5.2: Hieronder staan een aantal protestacties die de afgelopen weken hebben plaatsgevonden of zijn voorgesteld. Kunt u aangeven van elke actie in hoeverre u dit goedkeurt of afkeurt?

Laten zien: percentage dat bepaalde actie goedkeurt

6 Kennis

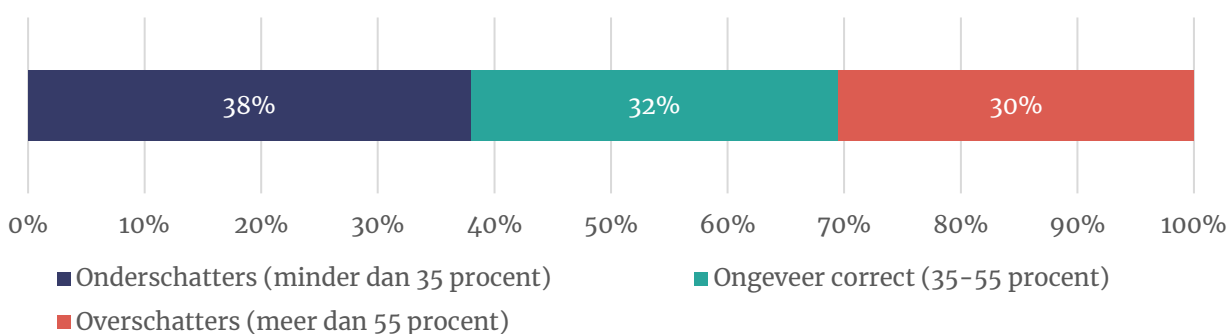
6.1 Nederlander schat goed in hoeveel stikstof van landbouw komt

In Nederland is 45 procent van de stikstof die neerslaat afkomstig uit de landbouw.³ Nederlanders zijn hier redelijk van op de hoogte. Als wij hen vragen een schatting te maken is het gemiddelde antwoord 40,6 procent. Ook de modus, het meest gekozen antwoord, is 40 procent. Doorgaans onderschatten Nederlanders de bijdrage van landbouw dus een klein beetje, maar zijn ze in grote lijnen op de hoogte.

Om te kijken of kennis over stikstof samenhangt met houdingen verdeelden we de respondenten in drie enigszins gelijke delen. De *onderschatters* (38 procent van de bevolking) denken dat de landbouw verantwoordelijk is voor minder dan 35 procent van de stikstofneerslag, terwijl de *overschatters* (30%) denken dat meer dan 55 procent van de landbouw vandaan komt. De rest (32%) schatte het ongeveer correct in.

Van de stikstofneerslag in Natura-2000 gebieden is 40 procent afkomstig van de landbouw. De 45 procent in dit rapport heeft dus betrekking op heel Nederland.

Figuur 6.1: Hoe veel procent van de stikstof die in Nederland neerslaat is afkomstig uit de landbouw, denkt u?

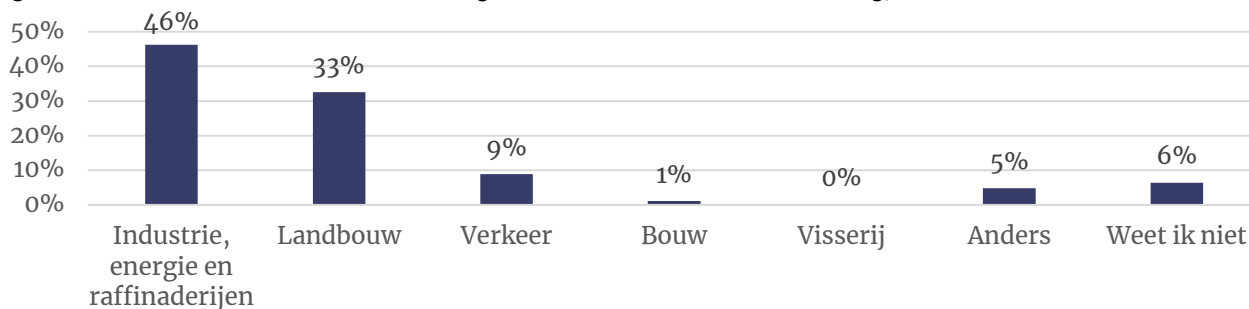

³ <https://www.rivm.nl/stikstof>

6.2 Maar denkt (onterecht) dat de industrie nog meer uitstoot

De landbouwsector zorgt veruit voor de meeste stikstofneerslag. Meer mensen (46%) wijzen de industrie echter aan als grootvervuiler. Een op drie weet dat de meeste neerslag uit de landbouwsector komt. De meesten die 'anders' zeggen wijzen voornamelijk naar het buitenland. De bijdrage van de Nederlandse landbouw is echter groter.

Figuur 6.2: Welke sector in Nederland zorgt voor de meeste stikstofneerslag, denkt u?

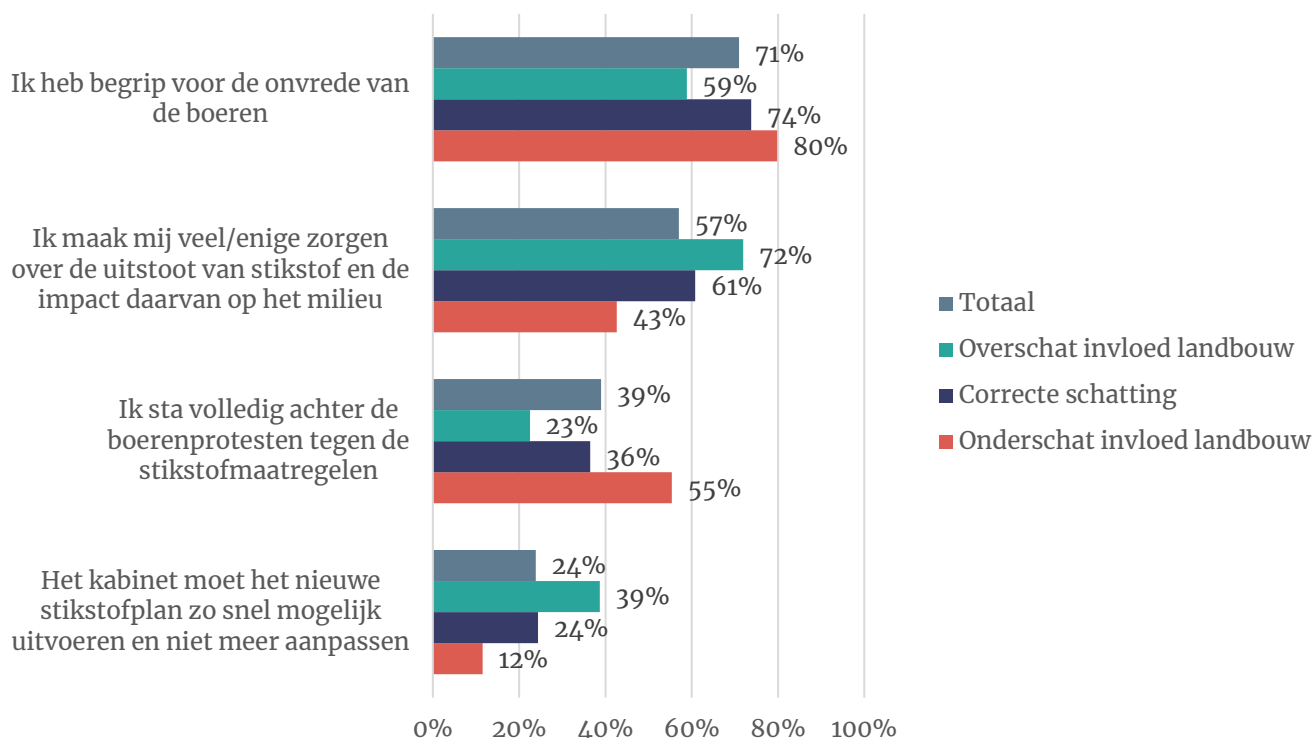

6.3 Hoe groter impact landbouw wordt geacht, hoe groter de zorgen

Hoe groter iemand de bijdrage van de landbouwsector op de totale stikstofneerslag inschat, hoe vaker hij/zij zich zorgen maakt over negatieve gevolgen van stikstof. Nederlanders die de bijdrage van stikstof overschatten staan dan ook vaker sceptisch tegenover de boerenprotesten. Omgekeerd geldt dit ook voor Nederlanders die de bijdrage onderschatten. De meerderheid van hen (55%) staat volledig achter de boerenprotesten.

Figuur 6.3: Kunt u aangeven in hoeverre u het eens of oneens bent met de volgende stellingen? (naar inschatting bijdrage landbouwsector op stikstofneerslag)

Laten zien: percentage (helemaal) mee eens.

7 Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 15 tot maandag 18 juli. In totaal werkten 2.171 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Iedere vraag is beantwoord door de gehele steekproef.

Het grootste deel van de steekproef (n=1.953) is afkomstig het I&O Research Panel, 218 respondenten deden mee via PanelClix. Dit zijn allen Nederlanders met een niet-westerse migratieachtergrond.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2021). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252, ISO 27001-, ISO 27701 en NEN7510 gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl